

GRECJA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

Powierzchnia	132 049 km ²	
Ludność	10,678 mln	
głowa państwa	pani Katerina N. Sakellariopoulou	od 13 marca 2020 r.
Premier	pan Kyriakos Mitsotakis	od 8 lipca 2019 r. (premier drugiego z kolei rządu)
minister gospodarki i finansów	pan Kostis Hatzidakis	od 27 czerwca 2023 r.
minister rozwoju	pan Takis Theodorikakos	od 14 czerwca 2024 r.
minister spraw zagranicznych	pan Giorgos Gerapetritis	od 27 czerwca 2023 r.
ambasador Grecji w Polsce	pani Niki Kamba	od 8 lutego 2023 r.
kierujący Ambasadą RP w Grecji, chargé d'affaires a.i.	pan Wojciech Ponikiewski	od listopada 2024 r.
najbliższe wybory parlamentarne	2027 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*	2026*
PKB (w mln EUR)	167 540	184 575	207 854	225 197	-	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	15 660	17 350	19 650	21 350	-	-	-
PKB (wzrost w %)	-9,2	8,7	5,7	2,3	2,1	2,3	2,2
Nadwyżka (+) /deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	-9,6	-6,9	-2,5	-1,3	-0,6	-0,1	0,2
Dług publiczny (% PKB)	209,4	197,3	177,0	163,9	153,1	146,8	142,7
Inflacja (HICP w %)	-1,3	0,6	9,3	4,2	3,0	2,4	1,9
Bezrobocie (w %)	17,6	14,7	12,5	11,1	10,4	9,8	9,2
Eksport towarów i usług (mln EUR)	52 692	74 310	101 890	98 430	-	-	-
Import towarów i usług (mln EUR)	65 078	88 138	121 926	109 103	-	-	-
Skumulowana wartość bezp. inwestycji zagr. w Grecji (w mln EUR)	31 849	38 385	49 212	59 365	-	-	-
Skumulowana wartość bezp. inwestycji Grecji za granicą (w mln EUR)	11 145	13 128	15 750	19 217	-	-	-

Źródło: EUROSTAT; Bank Grecji (dane dot. inwestycji bezpośrednich);

* prognoza - DG ECFIN, Autumn 2024 Economic Forecast

1. Podstawowe informacje

Grecja jest republiką parlamentarną. Głową państwa jest prezydent wybierany przez parlament na 5-letnią kadencję. Obowiązująca konstytucja pochodzi z 1975 r. i została przyjęta po obaleniu rządów junty wojskowej (rządzącej w latach 1967 – 1974). Była rewidowana trzykrotnie – w latach 1986, 2001 oraz 2008.

Prezydent powołuje premiera oraz – na jego wniosek – powołuje i odwołuje rząd. Władzę ustawodawczą sprawuje jednoizbowy parlament, złożony z 300 delegowanych. Wybory parlamentarne odbywają się co cztery lata.

Grecja jest państwem członkowskim Unii Europejskiej (od 1981 r.) oraz innych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym WTO czy OECD. Należy również do strefy euro. Jest zaliczana do krajów rozwiniętych z wysokodochodową gospodarką i wysoką jakością życia. W zakresie innowacyjności gospodarki w rankingu Global Innovation Index 2023 Grecji przyznano 42 pozycję.

Grecja jest podzielona na 13 regionów oraz jeden obszar autonomiczny – Autonomiczną Republikę Góry Athos. Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 25 czerwca 2023 r. W wyniku głosowania ponownie zwyciężyła centroprawicowa partia Nowa Demokracja (ND), która zdobyła 158 mandatów (o 12 więcej niż w poprzednich wyborach). Partia SYRIZA (Koalicja Radykalnej Lewicy) zdobyła 47 mandatów, partia PASOK-KINAL (partia centrolewicowa) – 32, KKE (Komunistyczna Partia Grecji) – 21, Spartanie (partia prawicowa) – 12, EL (Greckie Rozwiązanie) – 12, NIKI (partia prawicowa) – 10, PE (partia antysystemowa) - 8. Frekwencja wyniosła 52,8%.

W styczniu 2020 r. odbyły się wybory prezydenckie, w trakcie których grecki parlament wybrał Katerinę Sakellariopoulou, niezależną kandydatkę, pełniącą wcześniej funkcję m.in. przewodniczącej Sądu Narodowego. Uzyskała ona poparcie sojuszu partii ND, SYRIZA i KINAL oraz otrzymała łącznie 261 głosów na 300 możliwych do zdobycia.

2. Sytuacja gospodarcza

Grecja jest krajem rozwiniętym pod względem gospodarczym, opartym głównie na sektorze usług (67% PKB) i przemyśle (16% PKB), z niewielkim udziałem sektora rolniczego (ok. 4%). Posiada drugą po Chinach największą flotę statków (4 992, w tym 580 pod własną banderą wg danych na 1.01.2024 r.), a pod względem ich ładowności zajmuje pierwsze miejsce na świecie. Około 17% towarów transportowanych na świecie drogą morską odbywa się za pomocą floty greckiej. Wiodącymi gałęziami krajowej gospodarki jest przemysł stoczniowy i turystyka.

W wyniku kryzysu wywołanego przez pandemię koronawirusa COVID-19 w 2020 r. PKB Grecji zmniejszył się o ponad 9%. Głównym powodem było wstrzymanie działalności sektora turystycznego, który odgrywa istotną rolę w greckiej gospodarce. Rząd Grecji wdrożył pakiety osłonowe dla gospodarki i rynku pracy o wartości 24 mld euro. Dzięki udanym emisjom obligacji wzmocnił też zasoby rezerwowe kraju pozyskując z rynków międzynarodowych 14 mld euro.

W ramach europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Grecja otrzymała około (RRF) 18 mld euro dotacji (nieco poniżej 10% nominalnego PKB z 2019 r.). Środki te będą wypłacane w ciągu sześciu lat. Grecja może też skorzystać dodatkowo z kredytu w wys. 12,7 mld euro.

Grecji udało się szybko wrócić na ścieżkę wzrostu po załamaniu spowodowanym pandemią Covid-19 osiągając w latach 2021-2022 wzrosty PKB o odpowiednio 8,7% i 5,7%. Gospodarkę napędzał popyt krajowy i lepszy niż oczekiwano sezon turystyczny. Rosyjska agresja przeciwko Ukrainie i wywołane tym wyzwania w skali globalnej częściowo wyhamowały dynamiczny wzrost greckiej gospodarki, który w 2023 r. wyniósł 2,3%, a w 2024 r. prognozowany jest na poziomie 2,1%. Środki z unijnego planu odbudowy zapewniły znaczące wsparcie dla gospodarki, a środki rządowe złagodziły wpływ rosnących cen energii zarówno dla przedsiębiorstw, jak i gospodarstw domowych. Aktywność

gospodarczą napędzała konsumpcja prywatna, korzystająca ze wzrostu realnych dochodów, inwestycje w budownictwie oraz eksport netto.

W najnowszej prognozie Komisja Europejska szacuje, że środki z Planu Odbudowy i Odporności (RRP) pozwolą Grecji na utrzymanie w latach 2025-2026 wzrostu gospodarczego powyżej 2% (2,3% w 2025 i 2,2% w 2026 r.). Oczekuje się, że bezrobocie, obecnie na poziomie 10%, będzie spadać, ale wolniej niż w ostatnich latach. Do 2026 r. inflacja powinna zmniejszyć się do około 1,9%. W analizowanym okresie przewiduje się, że stłumiony wzrost wydatków przyczyni się do wypracowania nadwyżki w sektorze instytucji rządowych i samorządowych, a relacja długu do PKB w horyzoncie prognozy zmniejszy się ze 153,1% w 2024 r. do 142,7% w 2026 r.

Agencja Fitch Ratings w listopadzie 2024 r. utrzymała rating Grecji na poziomie BBB-, a jej perspektywę oszacowała na stabilną.

Według Human Development Index (HDI) standard życia w Grecji oceniany jest jako „bardzo wysoki”.

Najnowszy raport OECD z przeglądu gospodarki Grecji wskazuje, że utrzymanie spadku długu publicznego Grecji wymaga zwiększenia wysiłków rządu na rzecz obniżania wydatków i walki ze zjawiskiem unikania płacenia podatków. Raport OECD wskazuje na wyzwania związane ze stagnacją produktywności – niski poziom inwestycji, zwłaszcza w B&R i wartości niematerialne oraz niedostateczne tempo rozwoju i wprowadzania innowacji w dużych przedsiębiorstwach. W ocenie OECD wzmocnieniu konkurencji przysłużyłyby się obniżeniu barier regulacyjnych i poprawie dostępu do finansowania. Odnotowano, że pogłębieniu uległy także braki w zakresie wykwalifikowanej siły roboczej, na które remedium mogłyby być rozszerzone programy praktyk i edukacji zawodowej, zaś większemu udziałowi kobiet w rynku pracy sprzyjałyby rozwiązania z zakresu opieki nad dziećmi.

Ekspert OECD wskazali również na zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi, jednocześnie pozytywnie oceniając dotychczasowe działania na rzecz redukcji emisji (o 42% w okresie ostatnich 20 lat) i szybką ekspansję OZE. Podkreślono, że dalszy zwrot ku zielonym technologiom wsparłyby inwestycje i lepsze regulacje m.in. w zakresie wyceny emisji oraz pomoc finansowa dla grup narażonych.

Handel

Łączna wartość greckiego eksportu w 2023 r. wyniosła 50 920 mln euro (w porównaniu z 55 762 mln euro w 2022 r.), notując spadek o 8,7%, podczas gdy import w 2023 r. osiągnął 81 966 mln euro (wobec 94 553 mln euro w 2022 roku) i zmniejszył się o 13,3%. Deficyt bilansu handlowego Grecji w 2023 r. wyniósł 31 046 mln euro.

Grecja od lat odnotowuje ujemny bilans handlowy, który jest w znacznym stopniu bilansowany przez eksport usług – przede wszystkim w sektorze żeglugi morskiej, turystyki oraz usług finansowych. Głównymi produktami w greckim eksporcie w 2023 r. były paliwa (32,4%), żywność i zwierzęta żywe (14,9%), produkty przemysłowe (14,4%) oraz wyroby przemysłu chemicznego (11,6%). Z kolei w imporcie do Grecji dominowały paliwa (27,8%), maszyny i urządzenia transportowe (20,2%) oraz wyroby przemysłu chemicznego (14,2%).

Ponad połowa greckiego eksportu trafiła do krajów UE (57%). Największymi partnerami w eksporcie w 2023 r. były: Włochy (11,6%), Bułgaria (7%), Niemcy (6,7%), Cypr (6,5%), USA (4,2%), Hiszpania (4,1%).

Głównymi dostawcami na rynek grecki są kraje Unii Europejskiej (50,5%). W 2023 r. głównymi partnerami Grecji w imporcie były: Niemcy (10,6%), Chiny (8,4%), Włochy (8,2%), Irak (6,4%), Niderlandy (6,1%), Francja (4,4%).

Turystyka

Sektor turystyczny stanowi istotny składnik PKB Grecji, który daje zatrudnienie bezpośrednio i pośrednio dla około 900 tys. osób. Z tego powodu rok 2020 był bardzo trudny, gdy w wyniku

pandemii i obowiązujących restrykcji działalność w tym obszarze była bardzo ograniczona. Dopiero w 2022 r. wyniki w zakresie zakwaterowania i w sektorze gastronomicznym przekroczyły poziom osiągnięty w 2019 r. Wg danych greckiego urzędu statystycznego w 2023 r. odnotowano wzrost przyjazdów podróżnych o 17,6% w stosunku do 2022 r. Grecję odwiedziło 32,7 mln turystów, a wpływy osiągnięte z tytułu opłat od podróżnych wyniosły 20,5 mld euro i wzrosły o 15,7% (w porównaniu z rokiem poprzedzającym).

Inwestycje

Według danych Banku Grecji skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Grecji na koniec 2023 r. wyniosła 59,4 mld euro. Wśród największych zagranicznych inwestorów znalazły się Luksemburg, Niemcy, Cypr, Niderlandy, USA, Włochy. Główne inwestycje zagraniczne ulokowane są w sektorach: ICT, handel, transport i magazynowanie, sektor chemiczny, nieruchomości.

Z kolei skumulowana wartość greckich bezpośrednich inwestycji za granicą na koniec 2023 r. wyniosła 19,2 mld euro. Największe inwestycje ulokowane są w sektorach: usługi finansowe i ubezpieczenia oraz nieruchomości.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Poza kluczowym aktem jakim jest Traktat Akcesyjny Polski do UE dwustronną współpracę gospodarczą regulują także bilateralne umowy międzyrządowe, m.in.:

- Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Greckiej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Atenach dnia 20 listopada 1987 r.
- Traktat o przyjaźni i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką sporządzony w Atenach dnia 12 czerwca 1996 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Greckiej o współpracy w dziedzinie turystyki, sporządzona w Krakowie dnia 6 października 2011 r.

Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Grecją, sporządzona w Atenach w 1992 r. została wypowiedziana przez Prezydenta RP w dn. 4 października 2018 r. (na podstawie ustawy z 7 czerwca 2018 r.). Umowa utraciła moc obowiązującą 7 listopada 2019 r. Przy czym wybrane postanowienia umowy w odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wygaśnięcia umowy, tj. przed 7 listopada 2019 r., pozostają w mocy do 7 listopada 2039 r.

4. Wymiana handlowa z Polską

Polsko-grecka wymiana handlowa (w mln euro)

	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika 2022=100	I-XI 2023	I-XI 2024	Dynamika I-XI 2023=100
Eksport	978,0	1 030,4	1 229,7	1 517,2	1 681,1	110,8	1 563,6	1 658,5	106,1
Import	473,0	584,0	676,2	851,3	942,0	110,7	852,3	995,9	116,9
Obroty	1 451,0	1 614,5	1 905,9	2 368,5	2 623,1	110,7	2 415,9	2 654,4	109,9
Saldo	505,0	446,4	553,5	665,9	739,1	-	711,3	662,6	-

Źródło: GUS

Według danych GUS w 2023 r. Grecja znalazła się na 30. miejscu pod względem polskiego eksportu (0,5% polskiego eksportu ogółem). Łącznie wartość polskiego eksportu do Grecji wyniosła 1 681,1 mln euro i wzrosła o 10,8% r/r. Szybko rośnie także import z Grecji, który w 2023 r. osiągnął 942 mln EUR (wzrost o 10,7% r/r.), co dało jej 44. pozycję wśród rynków importowych (0,3% udziału). Kolejny raz Polska odnotowała nadwyżkę w bilansie handlowym z Grecją, która w 2023 r. wyniosła 739,1 mln EUR.

Po 11. miesiącach 2024 r. polski eksport osiągnął 1,7 mld euro (wzrost o 6,1% r/r), a import wyniósł 1 mld euro (wzrost o 16,9% r/r).

Struktura wymiany handlowej

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Grecji w 2023 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (502,9 mln euro, wzrost o 7%, udział 30,2%);
- artykuły rolno-spożywcze (462,7 mln euro, wzrost o 13,7%, udział 27,8%);
- wyroby przemysłu chemicznego (239,1 mln euro, spadek o 3,8%, udział 14,3%);
- wyroby przemysłu lekkiego (172,5 mln euro, wzrost o 37%, udział 10,4%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Grecji znajdują się m.in.: telewizory i monitory, maszyny i urządzenia do przetwarzania danych, mięso wołowe, papierosy, mięso drobiowe, aparatura do telefonii przewodowej, podpaski higieniczne i tampony, samochody osobowe, urządzenia chłodnicze, części i akcesoria samochodowe, gazomierze/ liczniki.

Główne grupy towarowe w imporcie z Grecji do Polski w 2023 r.:

- wyroby przemysłu chemicznego (320,3 mln euro, wzrost o 29,3%, udział 34,3%);
- artykuły rolno-spożywcze (292,7 mln euro, wzrost o 13,7%, udział 31,3%);
- wyroby metalurgiczne (224,2 mln euro, spadek o 4,3%, udział 24%);
- wyroby przemysłu elektromaszynowego (50,1 mln euro, spadek o 14,6%, udział 5,4%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Grecji znajdują się m.in.: leki, blachy, inne owoce, owoce cytrusowe, folia aluminiowa, owoce/ orzechy, ogórki i korniszony, sztaby/ pręty i kształtowniki z aluminium, aluminium nieobrobione plastycznie, płyty i arkusze z tworzyw sztucznych, sery t twarogi, organiczne środki powierzchniowo czynne.

Polsko-greckie obroty usługowe

Według danych GUS w 2023 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa do Grecji wyniosła 111 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2022 r. o 30% (wówczas wartość wyniosła 85,4 mln euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm greckich w 2023 r. była na poziomie 720,5 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2022 r. o 24,6% (wówczas wartość wyniosła 578,2 mln euro).

Lista perspektywicznych branż dla polskiego eksportu według PAIH:

- produkty rolno-spożywcze, mięso i produkty mięsne – głównie mięso wołowe i cielęcina, przetwory spożywcze zawierające kakao, grzyby (głównie pieczarki), cukier i wyroby cukiernicze, tytoń i wyroby tytoniowe, mleko i przetwory mleczne oraz przetwory zbożowe;
- wyroby chemiczne, w tym: kosmetyki, farmaceutyki, odczynniki i komponenty chemiczne;
- wyroby przemysłowe – gazomierze, liczniki, części i akcesoria, maszyny i urządzenia, urządzenia do cyfrowego przetwarzania danych, pralki, chłodziarki, opony pneumatyczne, pojazdy mechaniczne, meble z drewna;
- sektor stoczniowy.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Oba kraje znajdują się na odległych miejscach w swoich zestawieniach bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Według danych NBP na koniec 2023 roku stan zobowiązań Polski z tytułu greckich inwestycji bezpośrednich (skumulowana wartość) wyniósł 124,9 mln EUR, co stanowiło 0,04% w skali kraju.

Na liście największych inwestorów zagranicznych w Polsce opublikowanej w kwietniu 2019 przez PAIH zostało ujętych 20 greckich przedsiębiorstw, w tym z sektora artykułów spożywczych – Coca-Cola Hellenic Bottling Company, Chipita; kosmetycznych – Sarantis oraz z sektora budowlanego – Stelma SA, Alpha Grissin International Holdings Limited.

Greckie inwestycje w Polsce osiągnęły najwyższy poziom w 2009 r., po czym ich wartość zaczęła spadać, co było rezultatem wycofania się Eurobanku, jednego z największych inwestorów greckich w Polsce, który zdecydował o sprzedaży Polbanku. Odtąd, podmioty greckie wykazują umiarkowane zainteresowanie działalnością inwestycyjną w Polsce.

Z kolei stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Grecji na koniec 2023 roku wyniósł 146,6 mln EUR (0,4% całości).

W marcu 2021 r. Fundusz Ekspansji Zagranicznej, zarządzany przez PFR TFI S.A., podpisał umowę inwestycyjną z Rainbow Tours SA na rozwój sieci hoteli turystycznych w Grecji. W ramach finansowania fundusz objął 34% udziałów w spółce zależnej – White Olive A.E. Zawiązana współpraca pozwoli wzmocnić pozycję White Olive na rynku greckim, która już wcześniej posiadała pięć hoteli w tym kraju. Przewidziany okres inwestycji został określony na 4-10 lat. Fundusz zainwestuje 9 mln EUR w grecką spółkę White Olive Hotels A.E. należącą do Rainbow Tours, z możliwością zwiększenia kwoty inwestycji Funduszu do 12,5 mln EUR.

6. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Atenach

adres: Chryssanthemon 22, 154 52 Paleo Psychiko, Ateny

nr tel.: (+30) 210 6797 700

e-mail: ateny.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/grecja/ambasada>

Ambasada Republiki Greckiej w Warszawie

adres: ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel.: +48 22 622 94 60, 622 94 61

e-mail: gremb.war@mfa.gr

Wydział Ekonomiczno-Handlowy Ambasady Republiki Greckiej

ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel.: +48 22 622 94 66

e-mail: ecocom-warsaw@mfa.gr

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej,

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

styczeń 2025 r.